

4.5.2023

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan kokous

Aika torstai 4.5.2023 klo 10:30-11:55

Paikka nh Innostamo, Meritullinkatu 8 + Teams

Osallistujat valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto (puheenjohtaja)

valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarain controller -toiminto (varapuheenjohtaja)

johtava asiantuntija Pasi Ovaska, valtioneuvoston kanslia
tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö (Teams)

turvallisuuspäällikkö Kari Santalahti, sisäministeriö

erityisasiantuntija Sanni Hocksell, puolustusministeriö (Kristiina Olssonin sijaisena)

taluspäällikkö Jan Holmerg, valtiovarainministeriö (budjettineuvos Juha Halosen sijaisena)

neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö

tarkastusneuvos Tiina Hallberg, opetus- ja kulttuuriministeriö (Teams)

erityisasiantuntija Tuija Laukkanen, maa- ja metsätalousministeriö (Matti Hyytisen sijaisena)

hallitusneuvos Veera Kojo, liikenne- ja viestintäministeriö

johtava asiantuntija Ville Autero, työ- ja elinkeinoministeriö

talusjohtaja Mikko Staff, sosiaali- ja terveysministeriö

taluspäällikkö Tuula Pietilä, ympäristöministeriö

oppimiskeskuksen johtaja Riitta-Liisa Heikkilä, Valtiontalouden tarkastusvirasto (Väinö Viherkosken sijaisena)

johtava riskienhallinnan asiantuntija Heikki Launiemi, Kansaneläkelaitos

johtava asiantuntija, VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rousku, Digi- ja väestötietovirasto / VAHTI-johtoryhmä

assistentti Taru Mäkelä, valtiovarain controller -toiminto, sihteeri

Kutsuttuina asiantuntijoina

erityisasiantuntija Juho Reivo, Digi- ja väestötietovirasto

erityisasiantuntija Terhi Säaskilahti, valtiovarainministeriö

Poissa talusjohtaja Risto Hakoila, ulkoministeriö

talusjohtaja Kristiina Olsson, puolustusministeriö

budjettineuvos Juha Halonen, valtiovarainministeriö

talusjohtaja Matti Hyytinen, maa- ja metsätalousministeriö

apulaisjohtaja Väinö Viherkoski, Valtiontalouden tarkastusvirasto

apulaisjohtaja Tanja Wistbacka, Valtiokonttori

tietohallintoneuvos Tuija Kuusisto, valtiovarainministeriö

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Päätösehdotus: Hyväksytään asialista.

Asialista hyväksyttiin sellaisenaan.

2 Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden strateginen riskienhallinta

Erityisasiantuntija Juho Reivo, Digi- ja väestötietovirasto

Päätösehdotus: Todetaan tiedoksi.

Juho Reivo esitteli julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden strategista riskienhallintaa (JHDTSRH); mallia, erityisyyksiä ja tuoreen kyselyn tuloksia sekä kustannus-vaikuttavuusmallia. Hän alusti aihetta kertomalla digiturvallisuuden ja kyberturvallisuuden määritelmien eroista.

JHDTSRH-malli on julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden riskienhallintaa ja sen kehitystä hahmotteleva malli, jossa kuvattu esiselvityksen tavoin, miten hajautettu julkishallinto voi toteuttaa riskienhallintaa yhdellä rajatulla asia-alueella ja miten sitä voidaan tukea. Reivo kertoi mallin taustasta ja tarkoituksesta. Mallin tarkoituksena on tuottaa riskipohjaista tietoa tietopohjaisen päätöksenteon tueksi.

Reivo esitteli digitaalisen turvallisuuden riskikyselyä ja sen alustavia tuloksia ja huomioita kyselyistä mallin suhteen. Hän kertoi myös kyselyn haasteista ja puutteista sekä esitteli lyhyesti kyselyn taustajärjestelmää ja metodologiaa. Hän esitteli alustavia muistiinpanoja tuloksista ja vertaili niitä syksyyn 2022. Uudistettu ja laajennettu kysely auttaa seuraamaan nykyisiä ja tulevia tavoitteita.

3 Julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden, digiriskien ja luottamuksen kokonaiskuva

Johtava asiantuntija, VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rousku, Digi- ja väestötietovirasto / VAHTI-johtoryhmä

Päätösehdotus: Todetaan tiedoksi.

VM:n rahoittama JUDO-hanke käynnistyi vuonna 2018 ja päättyy 2023. Se on julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden kehittämisohjelma. Vuosina 2019-2023 se on ollut DVV:n hanke. Yksi JUDO-hankkeen alkuperäisistä projekteista on digiturvallisuuden tilan seuranta-palvelu.

Digiturvan kokonaiskuvaan liittyen Kimmo Rousku kertoi, että helmi-maaliskuussa 2023 järjestettiin kyselykierron tietojen päivittämiseksi. Kysely jakautui eri osioihin ja kysymykset perustuivat pääosin ISO-standardeihin ja TSV tietosuojan itsearviointiin. Vastanneet organisaatiot saavat vertailutietoa koko julkiseen hallintoon sekä saman toimialan ja kokoluokan organisaatioihin ja voivat seurata omaa kehittymistään. Rousku sanoi, että organisaatioiden kannattaisi sijoittaa kysely osaksi vuosikelloaan.

Digiturvan kokonaiskuvasta saatiin vajaa 200 vastausta. Rousku esitteli vuosittaiset keskiarvot kyselyn eri osa-alueista. Palvelu tulisi saada mahdollisimman monelle julkishallinnon organisaatiolle jatkuvaan käyttöön. Tällöin tulokset ovat luotettavampia.

4 Kansalaisten digiturvabarometrin nostot

Johtava asiantuntija, VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rousku, Digi- ja väestötietovirasto / VAHTI-johtoryhmä
Päätösehdotus: Todetaan tiedoksi.

Kimmo Rousku esitteli DVV:n kokonaiskuvapalvelua, jonka avulla kehitetään julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden tilannekuvaa. Kokonaiskuva muodostuu kansalaisten/henkilöstön digiturvabarometristä, organisaation digitaalisen turvallisuuden riskikyselystä ja organisaation digitaalisen turvallisuuden kokonaiskuvasta. Sen taustalla on vanhat, organisaatiokohtaiset VAHTI-kyselyt, jotka toteutettiin 2016-2017.

DVV halusi kehittää aiemmin toteuttamaansa pelkästään netissä toteutettua Digiturvabarometriä. Myös sen kohderyhmää haluttiin laajentaa. Ensimmäinen digiturvabarometritutkimus toteutettiin syyskuussa 2022 ja sen tavoitteena oli selvittää digitaalisen turvallisuuden nykytilaa Suomessa kartoittamalla suomalaisten digiturvaosaamista ja asenteita. Tutkimus toteutettiin uudelleen huhtikuussa 2023. Tutkimusmenetelmänä hyödynnettiin paneelikyselyä.

Rousku esitteli tutkimuksen tuloksia eri osa-alueittain. Uutena kysymyksenä oli luottamuksen kehittyminen. Kyselyn avulla on mahdollista seurata pitkän aikavälin trendejä ja voidaan tunnistaa, mihin suuntaan digimaailman luottamus on Suomessa menossa. Viron ja Ruotsin osalta tullaan saamaan vertailutietoja tiettyjen kysymysten osalta.

5 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Päätösehdotus: Hyväksytään pöytäkirja.

Pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan.

6 Riskienhallinnan jaoston ajankohtaiset asiat ja muu valtioneuvoston riskienhallinnan kehittämisen tilannekatsaus (liite 2)

Valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarainministeriö

Erityisasiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarainministeriö

Päätösehdotus: Kuullaan esitys, käydään keskustelu ja todetaan esittely ja keskustelu tiedoksi.

Esko Mustonen kertoi jaoston edellisestä kokouksesta, jossa Mikko Saarinen VM:n valtionhallinnon kehittämisosastolta oli esittelemässä tulosohjausmalleja. Mallipohjissa oli otettu huomioon riskienhallinnan kytkeminen perusprosesseihin.

Riskienhallinnan käsikirja on lähtenyt lausunnoille ja lausuntoaikaa on 19.5. asti. Käsikirja julkaistaan ennen kesälomia. Myös riskienhallinnan taloussanastotyö on lähdessä lausunnonle työryhmän kommenttien jälkeen.

TSI-hankkeeseen on saatu projektisuunnitelma OECD:lta. OECD:n Public Integrity Indicators P10 -kyselyn vastaukset (n. 320 kpl) on lähetetty eteenpäin.

Hallituksen vuosikertomuksesta ja siihen liittyvästä riskiraportoinnin kehittämisestä ollaan keskusteltu ja VNK:n kanssa on sovittu, että jaosto kommentoi seuraavan vuosikertomuksen ohjetta, ennen kuin se lähetetään eteenpäin.

VTV:lle on annettu selvitys tarkastusviraston antamaan tuloksellisuuskertomukseen Valti-
onhallinnon riskienhallinta ja toimintojen jatkuvuus (20/2018).

7 Sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaiset asiat (liite 3)

Neuvotteleva virkamies Heli Irola, valtiovarainministeriö

Päätösehdotus: Kuullaan esitys, käydään keskustelu ja todetaan esittely ja keskustelu tie-
doksi.

Heli Irola kertoi sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaisista asioista. Jaoston toiminta-
suunnitelmaan on kirjattu VTV:n ja sisäisten tarkastajien yhteistyön edistäminen. Pasi Ter-
vasmäki ja Jani Leinonen VTV:sta olivat jaoston edellisessä kokouksessa keskustelee-
massa yhteistyöstä ja toiveista sen suhteen. Keskustelua jatketaan syksyllä.

Pienryhmien hankkeet alkavat tulla päätökseen, tuloksia esitellään neuvottelukunnan syk-
syn kokouksessa.

8 Muut asiat

TSI-hanke käynnistyy syyskuussa.

Esko Mustonen kertoi, että riskienhallintaa on pidetty esillä hallitusohjelmaa varten tehtä-
vissä papereissa.

9 Seuraavat kokoukset

28.9.2023 klo 10.30–12.15 (alustava)

30.11.2023 klo 10.30–12.15 (alustava)

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 11:55.

Liitteet

Liite 1. Pöytäkirjaluonnos 23.3.2023

Liite 2. Riskienhallinnan jaoston ajankohtaiset asiat

Liite 3. Sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaiset asiat